

pretationem ideo præferunt BEZA, ER. SCHMIDIVS, GROTIUS, BENSONIUS, quia loquitur Jacobus de re quotidiana & omnibus nota, silvas autem exuri, raro contingit, & vix centesimo homini vel semel visum est.

§. IX.

v. 6.

Καὶ ἡ γλῶσσα πῦρ, ὁ κόσμος τῆς ἀδικίας· οὕτως ἡ γλῶσσα καθίσταται ἐν τοῖς μέλεσιν ἡμῶν, ἡ σπιλάσα ἔλον τὸ σῶμα, καὶ φλογίζουσα τὸν τροχὸν τῆς γενέσεως, καὶ φλογιζομένη ὑπὸ τῆς γέεννης.

Καὶ ἡ γλῶσσα πῦρ, ὁ κόσμος τῆς ἀδικίας.) Justo audacior est JO. CLERICI conjectura in *NN. ad Ham.* Quando hæc verba pro Scholio seu glossate habet, e margine in textum illato, ideoque illa e contextu eliminanda censet; Præter ea, quæ JAC. ELSNERVS in *obss. ff. p. 391.* & WOLFFIUS in *Cur.* obvertunt, vel id unum temeritatis eam convincit, quod mirum dictu & insolens est, Scholion in textum ita irrepere, ut omnes tam Codices quam Versiones

fiones pervadat, & quæ licentia quæso est, lectionem damnare, quæ optimum fundit sensum, nulla rei auctoritate allata? ita solide MICHAELIS ad *Bensf.* p. 131. n. 92. Quod 2.) ad ipsa hac verba initialia spectat, A.) observandum est, και hic facere apodofin ad *Simile* in fine *comm.* 5. uti ούτως init. v. 5. ad duas priores similitudines v. 3. 4. Subaudiri tamen potest τό ούτω, quasi æque, ut antea, legeretur: ούτω και, sic etiam; quin solum και quandoque valet ούτω, vid. *Matth.* VI, 10. *Marc.* III, 26. B.) ή γλωσσα est subjectum, ad quod ex præcedd. subaudiendum μικρον μελος. C.) πυρ est prædicatum, copula ἐστι vero subintelligenda. Eandem metaphoram de lingua usurpatam vide *Pf.* CXX, 3, 4. *Prov.* XVI, 27. *C.* XXVI, 20, 21. D.) ο κόσμος της ἀδικίας non pertinet, ut aliqui volunt, ad prædicatum, πυρ ἐστι, licet illi immediate junctum sit, sed ad subjectum ή γλωσσα, unde iterum additur *articulus*, quem LUTHERVS omisit, vertens: *eine Welt voll &c.* cum vertendum potius fuisset: *die Welt voll Ungerechtigkeit*, qua ratione quis facile videret, cohærere hæc cum subjecto, *die Zunge*. Equidem & nobis in mentem aliquando venit,

venit, annon ὁ κόσμος της ἀδικ: ad *prædicatum* referri queat, ita ut *bimembre* illud sit, & *posterius* membrum, ὁ κόσμος τ. α. declaratum censeatur in verbis: ἡ σπι-
 λῆσα — σῶμα, prius autem πυρ ἔστιν, in seqq. και φλο-
 γιζουσα — και φλογιζομενη — nam *contaminatio totius corporis* melius cohærere videbatur cum ὁ κόσμος τ. α. quam cum πυρ ἔστιν, ad quod tamen una cum seqq. referri debet, si totum *prædicatum* hoc uno enuncia-
 to, πυρ ἔστιν, absolvatur, & ὁ κ.τ.α. ad subiectum per-
 tineat; Sed obstitit nobis cum maxime articulus ὁ an-
 te κόσμος, qui tamen si & a *prædicato* non omnino ab-
 horreat (ceu Matth. VI. 22. videre est, ubi *prædi-
 catum* λυχνος æque ac subiectum ὀφθαλμος articulum
 habet, ad designandam unitatem rei, quia corpus non habet lychnum, præter oculum, it. Matth. XVIII, 17. ubi in *prædicatis* ἔθνικος & τελωνης arti-
 culus ὁ totum genus ethnicorum publicanorumque, & ex eo quemlibet, innuit, vid. Beng. Gn. ad locum modo cit.) in *prædicato* tamen bimembri, quale hic supponitur, numquam una illius pars, & *prior* qui-
 dem, nuda & articulo destituta, altera vero, eaque *posterior*, eodem vestita reperietur, licet v. v. articu-

F

lus

lus *prioris* membri quandoque simul ad *posterius* quo-
 que pertineat, ut e. g. II. Theff. II, 3. 4. Sensum
 itaque hunc facimus: etiam lingua, pusillum mem-
 brum (*physice*) simul vero (*moraliter*) mundus ini-
 quitatis, ignis est; Continet quippe hoc incisum
 ὁ κόσμος τ. α. *rationem* prædicati: ignis est lingua,
 quia, utut pusillum membrum, mundus tamen est
 iniquitatis. In alia longe hic abit Interpres *Syrus*,
 vertens: Et lingua ignis est, & mundus peccati est
 instar *silvæ*, quasi legisset: ὁ κόσμος της ἀδικίας ὕλη.
 ὕλη certe subaudivit, quasi per ellipsin omissum;
 verum hanc lectionem nullus neque Codex neque
 Interpres confirmat; prorsus etiam illa immutat
 comparationis membra in eodem commate: primum
 enim *lingua* ignis, & *mundus* peccati, seu improbum
 seculum, materia est, deinde *lingua* quidem igni com-
 paratur, sed *materiae* corpus hominis. *Prisca latina*
 quidem eandem cum SYRO sententiam exprimit,
 vertens: & lingua ignis seculi iniquitatis, quasi lege-
 rit: και ἡ γλωσσα πυρ τῶν κόσμων της ἀδικίας, & lingua
 ignis est, quo mundus iniustitiæ inflammatur; sed eadem
 difficultates hanc lectionem premunt, quæ præce-
 den-

dentem; unde miror, etiam BROCHMANDVM orationem Apostoli pro *elliptica* habere potuisse, sic supplenda; και η γλωσσα πυρ εστιν, ο κοσμος της αδικιας υλη. GROTIUS eundem in sensum verba explicat, quasi scriptum esset: η γλωσσα πυρ τω κοσμο της αδικιας, ubi της αδικιας refert ad πυρ, ut sensus sit: *lingua ignis iniustitiae est mundo*, qua ratione mundus ipsi est *materia*, quam ignis accendit, dum vero ad Syrum provocat, recte CLERICVS monet, GROTIUM non satis diligenter inspexisse hunc interpretem, HAMMONDVM vero GROTIUM temere secutum esse.

§. X.

His, de constructione verborum nostrorum non cum praedicto sed cum subiecto, praemissis, porro jam quaeritur: quo sensu lingua dicatur ο κοσμος της αδικιας, *mundus ille iniquitatis?* A.) Singularis plane est OECVMENII & ISIDORI Pelusio-
ta explicatio, qui h. l. κοσμον eo accipiunt sensu,
quo, aequae ac latinum mundus, notare alias solet
ornamentum seu velamentum, ita ut lingua heic dicatur